BULETINUL OFICIAL AL ASOCIAȚIUNEI PENTRU CULTURA POPORULUI ROMÂN

NOEMVRIE ANUL I

Astra Dobrogeană

No. 8

REVISTĂ
CULTURALĂ
EDUCATIVĂ

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET

REDACTOR FILIP AUREL

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA CONSTANȚA STR. CALOMFIRESCU NO. 21

DIN ALE DOBROGEI NOASTRE

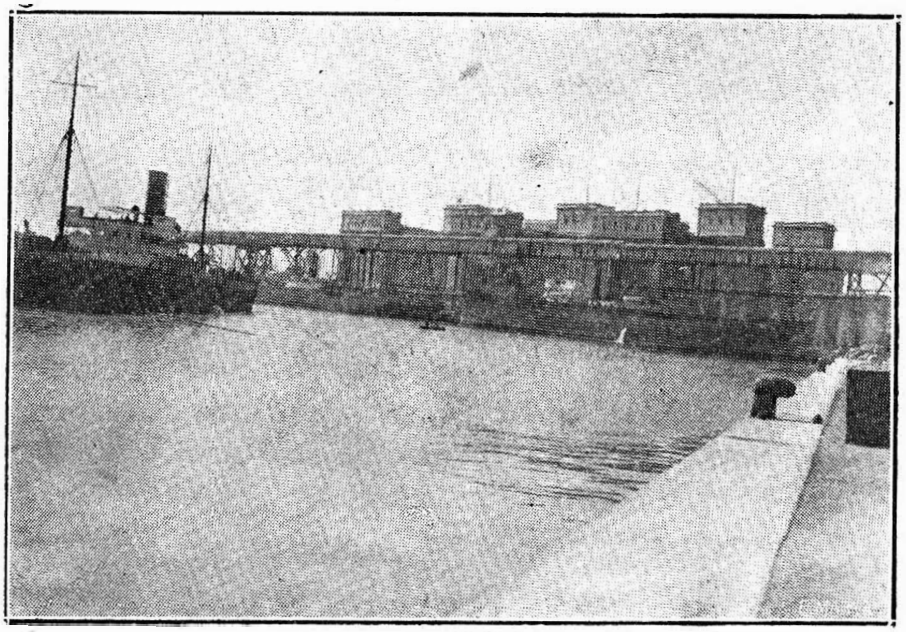

SILOZURILE din CONSTANȚA

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman" Constanța

SUMARUL:

1 Decembrie 1918	*A. Filip*
Astra Dobrogeană	*T. Munteanu*
Amfioxusul Dobrogei	*G. Dragomirescu*
Regimul Strâmtorilor	*Căp. Al. Budiş*
Trebile gospodăreşti în luna Noembrie	*A. D.*
Dunărea	*N. Paloşeanu*
Georges Clemenceau	*Astra Dobrogeană*
Vasile Conta	*Gr. Ioaniţiu*
Sădiţi locurile râpoase cu salcâmi	*Martha Vasiliu*
Operaţiunile de toamnă în apicultură	
Speranţa	*Faur*
Europa în sbor	*L. Iorgaky*
România Mare	*F. A.*
Luminătorii satelor	
Activitatea „Astrei“	
Redacţionale etc.	

Biblioteca Judeţeană „Ioan N. Roman” Constanţa

1 Decembrie 1918

O zi măreaţă, care a lăsat urme neşterse, în sufletele însângerate ale Ardelenilor asupriţi, şi bucurii neuitate în sufletele fraţilor din Vechiul Regat; cari prin sacrificiul lor suprem au clădit aşezământul nostru naţional, în limitele firesti ale pământului românesc.

Este ziua în care acum 11 ani s'a dat strigătul de alarmă al libertăţei şi s'a învederat solemn că, o viaţă paşnică nu poate exista decât pe temeiul unei vieţi naţionale, condusă de un adânc spirit de dreptate.

FĂURITORUL UNIREI

Regele Ferdinand I

Este ziua în care s'a încununat cu coroana aurie a unui succes deplin, o năzuinţă de veacuri, o vreme îndelungată de grele încercări şi nenorociri, în care actele Unirii Principatelor, Războiul independenţei, şi lupta neînvinsă pentru renaşterea naţională, au fost metamorfoza, perfecţiunei unui ideal sfânt şi drept.

Este ziua, când mândrii soli ai Ardealului răspunzând unei necesităţi istorice, au prezentat gloriosului Rege Ferdinand I, expresiunea bucuriei, întregului popor românesc, din Ardeal, pentru măreţul act al desrobirei, şi inimile lor pline de recunoştinţă, pentru căldura cu care bătrâna mamă şi-a îmbrăţişat Ardealul, crud încercat.

Biblioteca Judeţeană „Ioan N. Roman" Constanţa

In această zi, lupta seculară a tuturor românilor, a cules roadele binemeritate, ale unor trude şi suferinţe îndelungate, cu care au dus la limanul dorit, barca românismului, învingând vijeliile crude ale vremurilor.

Este ziua, când măreaţa clădire începută de marele Mihai Viteazul, şi visată de generaţii dearândul, s'a înfăptuit în ciuda nemiloşilor duşmani seculari.

In această zi sau pus temeliile puternice ale unei Românii noi, şi a unei vieţi naţionale pe întregul pământ moştenit dela glorioşii noştri strămoşi, unde sacrificiul unui întreg şir de generaţii, au botezat cu sângele şi suferinţele lor, fiecare bucăţică de pământ, cuprinsă între Nistru-Tisa-Marea Neagră.

Şi astăzi când se împlinesc 11 ani dela mirajul unei înfăptuiri, aşa de mult dorită, simţim o adâncă emoţiune în sufletele noastre, gândindu-ne la toţi aceia cari sau sacrificat fără preget, pentru realizarea unui ideal.

Acelor apostoli, să le închinăm recunoştinţa noastră, iar noi românii de prefutindeni să stăm uniţi în jurul, sfântului aşezământ al Românirı Intregite, pe care să-l întărim, cu tortăreţele piepturilor şi sufletelor noastre, pentru a-l lăsa măreţ şi înfloritor urmaşilor noştri, spre a putea fi demni de recunoştinţa unei conştiinţe cu datoria împlinită.

Uniţi în gânduri şi simţiri să zicem :

„Vivat, floreat, crescat".

LT. FILIP AUREL

Biblioteca Judeţeană „Ioan N. Roman" Constanţa

PAGINA CULTURALĂ

ASTRA DOBROGEANĂ

(Precizări asupra rostului nostru)

Ideea înființării unei asociațiuni de PROPAGANDA CULTURALA pe meleagurile provinciei Transdanubiene, este o necesitate imperioasă.

S'a simțit și aci nevoia unei instituțiuni culturale, apropiate de aceia dela care și-a împrumutat numele, unde să vegheze candela culturei și a vieței Românești, căci cultivând limba națională, istoria, obiceiurile, portul, înseamnă, să se pecetluească vitalitatea românească.

Nu este însă mai puțin adevărat că ea nu putea fi născocită aici și mai ales, nu-și putea lua extinderea la care a ajuns azi, fără impulsiunea și avântul imprimat tutulor membrilor ei de actual prezident, D-l General Vlădescu I Comandantul Trupelor din Dobrogea.

Era și natural, ca acel care ani de-a-rândul— putem spune o viață de om—prin muncă continuă și neobosită, călcând piatră cu piatră și potecă cu potecă, aceste ținuturi, trăind clipe de mulțumire sau de groază printre locuitorii satelor Cadrilaterului și Dobrogei și înălțându-le moralul prin cuvinte al căror patriotizm sgudue cea mai nepăsătoare ființă, era natural ca acest om să năzuiască a gândi că aceste 2 provincii vor putea intra și face corp comun cu Statul și Neamul nostru pe cale de PSIHOLOGIE ȘI UNIFICARE SUFLETEASCA.

Astfel că, scopul acestei asociațiuni, așa cum principial a fost enunțat și hotărât de întemeetorul ei este:

1). Ridicarea la acelaș unison de gândire și simțire românească a tutulor celor ce locuiesc aceste două provincii.

2), Crearea unei mari școli cu tabere și câmpuri organizate pentru educația fizică.

Această asociațtune desbrăcată complet de dorința unui profit material sau moral personal, își propune a

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman" Constanța

organiza în centrele populate a acestor provincii, focare de cultură şi înălţare sufletească de care este atât de doritoare populaţia satelor. Un sfat bun asupra felului cum trebuie să ne iubim între noi, — cum să cinstim memoria părinţilor şi strămoşilor şi celor ce s'au jertfit pentru liniştea noastră — un sfat bun despre felul cum trebuie să ne creştem copii şi să ne păstrăm gospodăria şi avutul — despre trăinicia menţinerii credinţei strămoşeşti si datoria fiecărui cetăţean ce respiră aerul acestei binecuvântate Ţări, de-aşi adora pe Rege şi conducătorii ei, iată activitatea ce-şi propune a desfăşura „ASTRA DOBROGEANĂ".

Pe măsură ce posibilităţile vor permite, „ASTRA DOBROGEANA" îşi propune a se ocupa şi de fiii şi fiicele membrilor ei, ajutându-i din fondurile asociaţiunei pentru dobândirea carierei către care dovedesc aptitudini, căutând a-şi construi localuri proprii, în cari ei vor găsi atât posibilităţile de trai cât şi profesorii necesari instruirei lor; iar pentru reculegerea sufletească, pentru odihna trupului, fiecare sat va avea biblioteca şi un local, unde se vor organiza serbări cu program artistic, muzică şi cinematograf, etc.

Astfel că, Astra Dobrogeană vine astăzi să satisfacă una din cerinţele cele mai accentuate ale unei Ţări întregite cum suntem noi, unificarea sufletească a păturei cetăţeneşti, şi care nu se poate face decât prin îmnurile culturei.

In baia culturii, cetăţenii, indiferent de origină şi confesiune, cunoacând adevărul, cunoscând lumina, învaţă a se iubi, respecta şi sprijini.

Drepturile şi îndatoririle fiilor unei Ţări se obţin scormonind trecutul ei care, ascunde imensa comoară a virtuţilor lăsate moştenire nouă.

In Dobrogea noastră nu este colţişor nescăldat cu

Biblioteca Judeţeană „Ioan N. Roman" Constanţa

sânge, nu este monument care să nu premărească trecutul.

Aceste comori ale neamului nostru vor fi cercetate şi împărtăşite populaţiei, de către Astra Dobrogeană, indiferent de neam şi de credinţă, dar devotaţi fii şi cetăţeni ai acestei mult încercate Ţări.

Iată scopul care a dat creaţiune acestei binevenite Asociaţiuni.

Drumul spre ideal este greu şi cere muncă, muncă şi iar muncă, dar totul se prăbuşeşte în faţa zăgazului de neînvins — voinţa — împletită cu simţire.

Este suficient să se ştie că conducătorul ei în Dobrogea şi Cadrilater este Domnul General Vlădescu spre a se putea vedea siguranţa celei mai rodnice activităţi. Are prea multă putere de muncă şi toate simţurile lui nu respiră decât „DRAGOSTEA DE ŢARA" pentru ca să nu-şi poată ajunge ţelul pe care-l va înfăptui, în ciuda tutulor celor cari ne pândesc din umbră.

Datoria noastră a tutulor cetăţenilor Dobrogeni, care înţelegem să ne bazăm viitorul pe trecutul neamului nostru, atât de bogat în fapte, este să lăsăm deoparte interesele personale şi intrigile şi să sprijinim din tot sufletul această acţiune culturală şi să facem cerc strâns în jurul Preşedintelui care luând în mână stindardul culturei, ne cheamă la luptă.

Acum să fim treji, acum când duşmanii ce ne înconjoară zăngănesc armele şi-şi îndreaptă tunurile contra noastră.

Învingem duşmanii, cultivându-ne sufletul şi mintea şi învăţând să ne iubim Ţara şi Regele.

Maior MUNTEANU

Biblioteca Judeţeană „Ioan N. Roman" Constanţa

Amfioxusul Dobrogei

Niciodată românimea din dreapta Dunărei n'a înțeles să încurajeze energiile răslețe dar bine înzestrate, ale puținilor ei factori culturali.

Nicicând cosmopolita omenire a anticului „*Tomis*" n'a cutezat să își sacrifice puțin din m ultul timp ce'l are manifestărilor spirituale pentrucă baza educației ce-i corespunde stă în clasicul și cunoscutul „*homo economicus*".

Și generațiile ce-o moștenesc au însușirea părintească, pentrucă deși bizar, dar rar se întâmplă ca părintele să nu-și cunoască fiul.

Dar până când?

Cunoști la un popor trei faze: fază războinică, fază culturală și fază economică.

Cele două dintâi sunt independente de cea din urmă.

Faza economică e faza corespunzătoare satisfacerei nevoilor materiale fără de care nu se poate face nici război și nici cultură.

Un popor cu demnitate, al cărui ideal e încă neatins trebuie să activeze și culturalicește.

In restul provinciilor noastre într'adevăr poporu-i pus la lucru.

Pe coasta vestică a mărei e în somn adânc, pierdut în visul bacaralei și legănat apoi de valurile pocăinței.

Se lupt cu tradiția mulțimei a cărei șcânteiere culturală se află în ceașca de cafea, golită și întoarsă, cu științificul exotic.

Și masa românească, veselă din fire, se pierde în atmosfera prea sfintei vieți patriarhale.

Ea știe însă să-și conserve energia în cadrul legilor maltusiene.

Desigur că natura este singura ce s'a îngrijit cinstit de viitorul astei nații.

Inteligența românească apare numai la răspântii să îndrepte stricăciuni pe care inspirații babiloniene le-au comis. Iar conștiința-i invizibilă la microscopul sufletesc al rasei.

Astfel fiind vreți voi să răstigniți Constanța?

Vreți să treziți aci un sentiment umanitar sau vreți s'atingeți punctul nevralgic al națiunei noastre?

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman" Constanța

Logic ar fi atingere în masă.

Există însă o mentalitate a cărei preschimbare cu greu se poate face.

Cu toate astea soluția-i tot omenească, Providența jucând doar rolul de arbitru între intențiunea celor ce vor să o atace, și între reprezentanții antici actuali.

Problema stă cam astfel: cu *A* — însemn partida regeneratorilor de orice sex sau vârstă — dar cu aceleaș concepții civilizatoare, cu *B* — partidul bunilor rămași stâlpi ai credințelor patriarhale. Deci, ce probabilități de biruință ar fi?

In stânga Dunărei și în vestul României Mari, desigur că partida *A* — i atât — isbânditoare.

In dreapta Dunărei și coasta vestică a mărei, e o concepție distinctă ce mi s'a confirmat în numeroase rânduri, de marii noștri cărturari..

Și nu este exclus ca după cum la Adriatica există forța amatorilor de lucruri vechi, păstrând ca neatinse cetăți fosilizate, departe de făcliile civilizației contimporane, s'avem și noi aceleași inspirații.

Prietenii din Amfioxusul la Adriatica pornind în barca lui Cristofor Columb ar merge zi și noapte; și ajungând pe coasta mărei noastre, unde și-ar regăsi aceeași atmosferă, și-ar zice: *„într'adevăr pământul e rotund"*, crezându-se acasă în Amfioxus și neștiind că le-am furat secretul și am dat Constanța cu zece secole înapoi.

Prof. George Dragomirescu

REGIMUL STRÂMTORILOR

Regimul actual al strâmtorilor e statuat de Convenția II, anexă a tratatului de pace, semnată în 24. VII. 923, la Lausanne, între reprezentanții:

Turciei, de o parte și
Angliei, Franței, Italiei, Japoniei, Greciei, României; Jugo-Slaviei, Bulgariei, Rusiei, de alta.

Principiul: Libertatea de trecere și navigație pe mare și în aer,
în Dardanele,
Marea de Marmara și
Bosfor. — (Strâmtori, într'un cuvânt).

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman" Constanța

Regulamentarea:

A. *Vapoare de comerț, pescuit, spital, yachturi și aeronave nemilitare:*

a) *In timp de pace:*

Deplina libertate de navigație și de trecere, ziua și noaptea, oricare ar fi pavilionul și încărcătura, fără vre-o formalitate, taxă sau impunere oarecare, sub rezerva dispozițiunilor sanitare internaționale și afară numai pentru servicii aduse direct, precum și taxe de pilotaj, faruri, remorcaj sau altele de aceiași natură și fără să aducă vre-o știrbire drepturilor exercitate în acest sens, de către Serviciile și Intreprinderile actualmente concedate de către Guvernul Turcesc.

b) *In timp de răsboiu:*

— *Turcia neutră:*

Deplină libertate de navigație și de trecere, ziua și noaptea în aceleași condițiuni ca mai sus.

Drepturile și datoriile Turciei ca putere neutră nu o îndreptățesc să ia nici o măsură susceptibilă de a împiedica navigația în strâmtori, ale căror ape și aer trebuesc să rămână cu totul libere în timp de răsboiu, Turcia fiind neutră, întocmai ca și în timp de pace.

— *Turcia beligerantă:*

Libertatea de navigațiune pentru vapoarele neutre și, pentru aeronavele nemilitare neutre, dacă vaporul sau aeronava nu ajută pe dușman în special, transportând contrabande, trupe sau supuși inamici. Turcia va avea dreptul să viziteze zisele vapoare și aeronave și în acest scop, aeronavele vor trebui să ateriseze sau să ameriseze în anumite zone care vor fi fixate și amenajate în vederea aceasta de către Turcia.

Nu se aduce nici o știrbire drepturilor Turciei de a aplica vapoarelor inamice măsurile admise de dreptul internațional.

Turcia va avea deplină libertate de a lua acele dispoziții pe care le va judeca necesare pentru a împiedica vapoarele inamice de a se folosi de strâmtori.

Totuși, aceste dispoziții nu vor fi de natură a interzice

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman" Constanța

libera trecere a vapoarelor neutre, şi în acest scop, Turcia se angajează să procure acestora instrucţiunile sau piloţii necesari.

B. *Bastimente de războiu, vapoare auxiliare, transporturi de trupe, bastimente purtătoare de avioane şi aeronave militare.*

a) *In timp de pace:*

Deplină libertate de trecere, ziua şi noaptea, oricare ar fi pavilionul, fără nici o formalitate, taxe sau impunere oarecare, dar sub rezervele de mai jos referitoare la totalul forţelor.

Forţa maximă pe care o putere va putea să o treacă prin strâmtori cu destinaţia pentru Marea Neagră, nu va depăşi pe aceea a flotei cele mai puternice aparţinând puterilor riverane Mării Negre şi existând în această Mare în momentul trecerii; totuşi puterile îşi rezervă dreptul de a trimite în Marea Neagră, în orice timp şi în orice circumstanţă, o forţă ce nu va trece de 3 bastimente, dintre care nici unul nu va depăşi 10.000 tone.

Nici o răspundere nu se va atribui Turciei în ceeace priveşte numărul bastimentelor care traversează strâmtorile.

b) *In timp de războiu:*

— *Turcia neutră:*

Deplina libertate de trecere ziua şi noaptea, oricare ar fi pavilionul, fără nici o formalitate, taxă sau impunere oarecare, sub aceleaşi îngrădiri ca acele prevăzute la paragraful de mai sus.

Totuşi aceste îngrădiri nu sunt aplicabile puterilor beligerante în paguba drepturilor lor de beligeranţi în Marea Neagră.

Drepturile şi datoriile Turciei ca putere neutră nu pot autoriza să ia nici o măsură susceptibilă de a împiedica navigaţia în strâmtori, ale căror ape şi aer trebuesc să rămână în întregime libere, în timp de războiu, Turcia fiind neutră, tot aşa ca şi în timp de pace.

— *Turcia beligerantă:*

Deplină libertate pentru trecerea bastimentelor de războiu neutre, fără nici o formalitate, taxă sau impunere oarecare, dar cu aceleaşi îngrădiri ca cele prevăzute la paragraful a) de mai sus.

Biblioteca Judeţeană „Ioan N. Roman" Constanţa

Măsurile ce ar lua Turcia pentru a împiedica bastimentele şi aeronavele inamice de a utiliza strâmtorile nu vor fi de natură a interzice libera trecere a bastimentelor şi aeronavelor neutre şi în acest scop Turcia se angajează a procura bastimentelor şi aeronavelor instrucţiunile sau piloţii necesari.

Aeronavele militare neutre vor efectua trecerea strâmtorilor pe riscul lor şi vor fi supuse dreptului de anchetă în ceeace priveşte caracterul lor. In acest scop aeronavele vor trebui să aterizeze sau să amerizeze în anumite zone, care vor fi fixate şi amenajate anume de către Turcia.

C. Diverse.

a) Submarinele puterilor stare de pace cu Turcia, vor trebui să se traverseze strâmtorile numai la suprafaţă.

b) Comandantul unei forţe navale streine, venind fie din Mediterana, fie din Marea Neagră, va comunica fără a fi silit să se oprească, unor staţiuni de semnale la intrarea Dardanelelor sau a Bosforului, numărul şi numele bastimentelor de sub ordinele sale cari urmează să intre în strâmtori.

Turcia va aduce la cunoştinţă aceste staţiuni de semnale şi până ce această notificare va fi făcută, libertatea de trecere în strâmtori pentru bastimentele de răsboiu streine se va menţine, intrarea în strâmtori neurmând a fi întârziată.

c) Autorizaţia pentru aeronavele militare şi nemilitare de a sbura deasupra strâmtorilor în condiţiunile prevăzute prin regulile de faţă, implică pentru zisele aeronave:

1) Libertatea de a sbura deasupra unei fâşii de teritoriu de 5 km. de fiecare parte a strâmtorilor în locurile unde ele se îngustează;

2) Facultatea, în caz de pană, de a ateriza pe litoral sau de a ameriza în apele teritoriale ale Turciei.

D) *Limitarea duratei de trecere a bastimentelor de răsboiu.*

In nici un caz bastimentul de răsboiu, în tranzit prin strâmtori, afară numai în caz de avarieri sau de evenimente maritime, nu vor trebui să stea în ele mai mult decât timpul care le este trebuincios pentru a-şi efectua trecerea, cuprinzându-se în el şi durata staţionării în timpul nopţii dacă siguranţa navigaţiunei o cere.

E) *Şederea în porturile strâmtorilor şi ale Mării Negre.*

Biblioteca Judeţeană „Ioan N. Roman" Constanţa

a) Paragrafele A, B și C ale prezentei anexe se aplică trecerii vapoarelor, bastimentelor de răsboiu și aeronavelor prin și pe deasupra strâmtorilor și nu aduc știrbire dreptului Turciei, de a edita anume regulamente pe care le va crede necesare, în ceeace privește numărul bastimentelor de răsboiu și aeronavelor militare ale unei aceleiași puteri, care vor putea vizita simultan porturile și aerodromurile turcești, precum și durata șederii lor;

b) Puterile riverane Mării Negre vor avea acelaș drept în ceeace privește porturile și aerodromurile lor;

c) Bastimentele ușoare pe care puterile actualmente reprezentate în Comisia Europeană a Dunării le întrețin ca staționare la gurile acestui fluviu și până la Galați, se vor adăoga celor prevăzute la paragraful B și vor putea fi înlocuite în caz de nevoe.

F) *Demilitarizarea zonei Strâmtorilor.*

Vor fi demilitarizate zonele și insulele de mai jos:

1) Cele două țărmuri ale strâmtorilor Dardanelelor și ale strâmtorii Bosforului pe întinderea zonelor delimitate mai jos:

Dardanele: la Nord-Vest, peninsula Galipoli și regiunea la Sud-Estul unei linii plecând dintr'un punct al golfului Xeros, situat la 4 km. Nord-Est de Bakla-Burnu, terminându-se la Marea de Marmara la Kambaghi și trecând la Sud de Kavàk (această localitate exclusă).

La Sud-Est, regiunea cuprinsă între coastă și o linie trasă la 20 km. de coastă, plecând de la capul Eski-Stambul în fața Tenedos-ului și terminându-se la Marea de Marmara la un punct al coastei situat imediat la Nord de Karabigha.

Bosfor:

La Est, zona întinzându-se până la o linie trasă la 15 km. de coasta orientală a Bosforului.

La Vest, zona întinzându-se până la o linie trasă la 15 km. de coasta occidentală a Bosforului.

2) Toate insulele din Marea de Marmara, afară de insula Emis-Ali-Avasi.

3) In Marea Egee, insulele Samothrace, Lemnos, Imbros, Tenedos și insulele „Cu epuri de casă".

In zonele și insulele demilitarizate să nu se găsească nici o fortificație, nici o instalațiune permanentă de artilerie, instru-

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman" Constanța

mente de acţiune submarină, altele decât bastimentele submarine, nici un fel de instalaţie de aeronautică militară, nici un fel de bază navală.

Nici o forţă armată nu va putea să staţioneze afară de forţele de poliţie şi de jandarmerie care sunt necesare menţinerii ordinei şi al căror armament nu se va compune decât din revolver, sabie, puşcă şi 4 puşti mitraliere la o sută de oameni; cu escluderea oricărei artilerii.

In apele teritoriale ale zonelor şi insulelor demilitarizate nu se va putea găsi nici un instrument de acţiune submarină, afară de bastimentele submarine.

Cu toate aliniatele care proced, Turcia va păstra dreptul de a trece, în tranzit, forţele sale armate prin zonele şi insulele demilitarizate de pe teritoriul Turc, precum şi prin apele lor teritoriale pe care flota turcească are dreptul de a staţiona.

In plus în ceeace priveşte strâmtorile, guvernul turcesc va avea facultatea de a supraveghea, prin mijlocul avioànelor sau baloanelor, suprafaţa şi fundul mării.

Aeronavele turceşti vor putea să sboare oricând apele strâmtorilor şi zonele demilitarizate de pe teritoriul turcesc şi să aterizeze sau să ancoreze peste tot în deplină libertate.

Turcia şi Grecia, vor putea deasemenea, în zonele şi insulele demilitarizate şi în apele lor teritoriale, să facă mişcările de personal necesitate de instruirea, în afara acestor zone şi insule, a oamenilor cari vor fi recrutaţi.

Turcia şi Grecia vor avea libertatea de a organiza în zisele zone şi insule din teritoriul lor respectiv, orice sistem de observaţie şi de comunicaţie telefonice, telegrafice şi optice, Grecia va puteà trece flota sa în apele teritoriale ale insulelor Greceşti demilitarizate, dar nu va putea întrebuinţa aceste ape ca bază de operaţiuni contra Turciei, sau pentru vre-o concentrare navală sau militară în acest scop.

G) Comisia strâmtorilor.

Va fi instituită la Constantinopole o Comisie Internaţională *compusă* din reprezentanţii Franţei, Marei Britanii, Italiei, Japoniei, Bulgariei, Greciei, României, Rusiei şi Statului Serbo-Croato-Sloven, sub condiţiunea de Puteri Semnatare ale convenţiunei de faţă şi pe măsură ce această convenţie va fi ratificată de către aceste puteri.

Biblioteca Judeţeană „Ioan N. Roman" Constanţa

Scopul ei este să asigure respectarea cuvenită a dispoziţiunilor privitoare la trecerea bastimentelor de războiu şi aeronavelor militare, dispoziţiuni făcând obiectul paragrafelor A, B şi C de mai sus.

Comisiunea strâmtorilor îşi va exercita misiunea sa sub auspiciile Societăţii Naţiunilor, căreia îi va adresa în fiecare an un raport prin care va da seama de îndeplinirea misiunei sale şi dând pe alocuri, orice informaţii din punct de vedere al comerţului şi al navigaţiunei; în acest scop, comisiunea se va pune în relaţiune cu serviciul Guvernului Turcesc care se ocupă cu navigaţiunea în *strâmtori*.

Clauzele paragrafelor de mai sus, oglindesc o situaţie de garanţie în timp de pace şi războiu, a libertăţii strâmtorilor. Ele înlătură putinţa ca vre-o putere să devină, în Marea Neagră, atotputernică, în dauna statelor riverane.

In ceeace ne priveşte pe noi Românii, care avem un atât de covârşitor interes să nu vedem porţile Mării Negre închise putem fi mulţumiţi, pentrucă, în trăsături generale, statutul actual al strâmtorilor răspunde acestui interes.

Constanţa, Noembrie 1929. **Căpitanul BUDIŞ**

Trebile gospodăreşti în luna Noembrie

Până nu dă zăpadă, ară mereu pentru primăvară, cară gunoiul, îngrijeşte-te de lemne pentru iarnă, fă-ţi şi drege-ţi gardurile şi grajdurile, curăţă cotecele. Mai poţi sădeşte pomi şi sapă pământul în grădina de legume.

Curăţă pomii de ouăle de omizi, care se văd învelite în frunzele rămase. Fă apărători la altoii tineri să nu-i roadă epurii. Sapă în jurul pomilor şi pune-le gunoiu. Cercetează poamele puse la păstrare şi alege pe cele putrede. Imprăştie muşuroaiele de pe fânete.

Se îngroapă via. Se aşează vitele la iernat şi noaptea nu se mai lasă afară. Porcii se pun la îngrăşat. Strânge uneltele la adăpost ca să nu le bată ploile şi hîrsoarea. Pune-le într'un loc anume şi primăvara când ţi-ar trebui, nu vei umbla mâine după ele.

Biblioteca Judeţeană „Ioan N. Roman" Constanţa

DUNĂREA

Duioasă în jalea-ţi adâncă şi 'n veci sbuciumată în cale,
Tu Dunăre, duci către Mare noianul durerilor tale
Şi viaţa eternelor vise!... şi frunza 'n copac se 'nfioară
In vraja amurgului tainic!... şi 'n calme 'nserării de vară,
Tu spui întristata-ţi poveste, născută 'ntr'o zi de durere,
Şi cânţi suferinţa ta mare din nopţile lungi de veghere
Şi slava trecutelor glorii tu cânţi... şi'n pierdutele văi,
Din crânguri sălbatice vântul, uimit în pustiile căi
Ţi-aude cântarea şi cântul îl poartă 'n pădurea căruntă,
Il şuieră 'n dealuri... şi-l duce departe pe câmpuri... şi-l cântă
In noaptea tăcută şi 'n noapte stingându-se stelele cad!...
Şi vântul mai jalnic doineşte prin umbra pădurii de brad,
Şi 'n cale-ţi se 'nchină seninul şi ceru 'nainte-ţi se închină,
Şi valul în razele lunei se joacă 'n sclipiri de lumină
Când treci tulburată pe vale!... Oh, Dunăre — atuncia când treci
Reverşi furioasele-ţi ape pe 'ntinsul câmpiilor reci,
Şi'n sbuciumul undelor tale atâtea dureri se frământă...
Şi jalea-ţi atât e de mare în noapteă adâncă şi sfântă!!...
Dar iată! s'arată puhoiul, cuprinde întregul pământ
Şi flăcări prin negură nopţii se 'nalţă 'n vârtejuri de vânt...
Duşmanii's la graniţi, duşmanii, şi's mulţi ca nisipul din mare,
Ard satele 'n văile-afunde şi cerul s'aprinde în zare,
Şi'n ropot nebun de copite ei vin furtunos. Şi acum
E plină câmpia de vuiet, de oşti, de strigare, de fum,
Şi iuţi, ca furtunile mării, pe caii lor repezi ca vântul,
Ei vin să ne calce moşia!... Să-i laşi să ne fure pământul?!...
O, Nu! tu puterea-ţi adună şi — atuncia oh! Dunăre — atunci,
Fierbând de mânie grozavă, cu furii nebune s'arunci
Năprasnic potopul de ape în clocot; în goana-i nebună
Scufunde-se 'n cale-i pământul, şi'n strigătul trist de furtună,
Ca 'n ziua grozavă din urmă, să vină, să crească mereu!...
Şi ura, — adunată de veacuri, din fundul adâncului tău,
S'o zvârli cu mânie!... Duşmanul cu oştirea-i zdrobită de valuri,
Să piară 'n adâncu-ţi!!!... spre ziuă... când luna coboară pe dealuri,
In razele zorilor triste ce-aprinse ieşi-vor din nor,
Să văd pe 'nroşitele-ţi valuri cum saltă cadavrele lor,
Cum plânge în zări aurora şi vântul pe valuri cum plânge!...
Să fie pe vale un fluviu cumplit de cadavre şi sânge,
Şi plâns... şi durere!!... de milă.. treziţi din locaşul de veci,
Să plângă cu hohot şi morţii în umbra mormintelor reci!!..

Căpitan N. PALOŞEANU

Biblioteca Judeţeană „Ioan N. Roman" Constanţa

MORTUL VIU

„Și mort vreau să fiu viu"

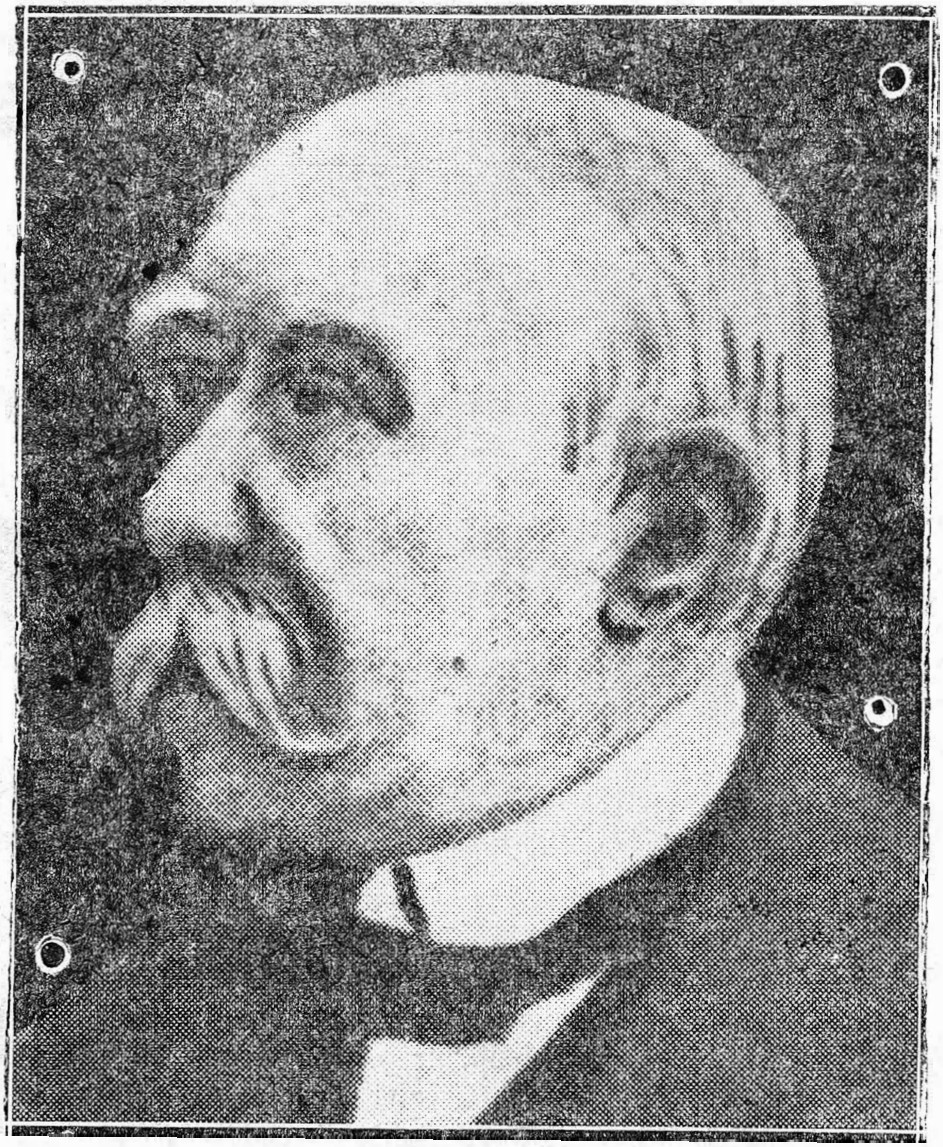

MISIONARUL DREPTĂȚEI

GEORGES CLEMENCEAU

Invingătorul morți, „tigrul" s'a stins. Moartea, — pe care a sfidat-o — toată viața sa, în fine l'a răpus pe cel mai puternic dintr'e vii.

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman" Constanța

Figura impunătoare, a acestui mare om politic, se conturează, glorioasă, pe temelia tratatelor de pace, cari au schimbat faţa lumei.

Această energie neînvinsă şi necruţătoare, pentru cei cari, se abăteau dela calea adevărului, a fost de un patriotism viu, dela a cărui căldură şi lumină s'au alimentat sufletele Aliaţilor, în momente de grea cumpănă pentru, sfânta lor cauză; adânc zdruncinată, în temeliile ei, de cei mai puternici duşmani, cari pretindeau fără drept puterea asupra lumei.

Acest „Messia" al democraţiei care a făcut legătura într'e expansiunea scânteei de libertate, pecetluită de revoluţia din 1789 şi războiul cel mare, a fost o figură unică. In ea am văzut întruchipate, în întreaga lor splendoare, cele mai supreme calităţi şi energii ale unor talente, hărăzite, a fi făcliile dătătoare de viaţă, ale unei ere noi, ale unui uriaş pas spre cucerirea superioară la care tind toate năzuinţele, clădite pe cele mai mari sacrificii, ale unor generaţii ce se sting în spasmul, unei ideologii în plină floare.

Acest animator al conştiinţei unei răsbunări drepte şi juste, — cerută de însăşi braţul echilibrului dictat de soarte, asupra nelegiuitei creaţiuni istorice din 1871 — a turnat în sufletul gintei latine, acea palpitaţiune de gândire unică, de înţelegere mutuală, cari a dirijat puterea neînvinsă a nobilei rase, spre învingerea coaliţiei barbaro-tentone.

Acest prim pas istoric realizat, energia uimitoare şi nebănuită a unei vârste înaintate, a pus pecetea de aur care a consacrat sfânta dreptate a celor aleşi dintre cei chemaţi.

Ducându-ne cu gândul la cripta unde doarme rece şi satisfăcută umbra creatorului unei istorii, nu ne putem opri fără a-ne aduce aminte de iubirea cu care ne-a îmbrăţişat, desavuând pe promotorii procesului **„memorandului"** şi nu putem trece pe lângă ea fără a-ne închina cu smerenie şi recunoştinţă nemărginită, în faţa materializărei celei mai divine creaţiune contimporane.

„Astra Dobrogeană"

Biblioteca Judeţeană „Ioan N. Roman" Constanţa

Notiță din viața lui „VASILE CONTA".

Cu profundă umilință m'apropii și încumet a vorbi de memoria și neîntrecutele opere ale lui „Vasile Conta", primul care a dat bază și a pus temelie filozofiei românești, în timp numai de trei decenii și jumătate; atât cât destinul îi prescrisese să trăiască.

Vasile Conta, așa cum ni-l descrie d-l Scraba, din familie de răzeși, fiul preotului Grigorie Conta, se naște la 15 Noembrie 1846, în satul Ghindăoani din județul Neamț. De mic, încă fiind sceptic și plin de sârguință, își face școala primară în Neamț, apoi trece și-și face liceul la Iași, unde fiind internat, trăește într'un mediu sever și restrâns, făcându-l să filozofeze mult, luptând cu sărăcia și cu lipsa.

Aici după cum ni se spune, încă din ultima clasă începe să sublinieze profesorii săi; ținând o conferință despre „fatalism" colegilor, prin care făcea să fie cunoscut și simpatizat de toți profesorii și camarazii săi.

Luându-și bacalaureatul la 1868, face un an dreptul la Universitatea din Iași, de unde apoi este trimis de o societate la Anvers, să studieze „Institutul Superior de Comerț" luându-și totodată și dreptul. Aici, duce și se luptă adeseori cu lipsa și mizeria.

Venind în țară — după ce stă câtva timp bolnav, trimis fiind și prin Italia de către doctori — ocupă prin concurs catedra de drept civil de la Universitatea din Iași. In acest timp trăește cât se poate de restrâns și meditează ani dearândul asupra filozofiei; publică în convorbiri literare — umplând publicul de entuziasme și ovațiuni:

„Teoria Fatalismului" și „Teoria Ondulației Universale" pe la 1875—1876.

După cum îl citează atâția, Vasile Conta era un om înalt, vânjos și puternic, cu fața blândă și plăcută, cu inimă bună, calități prin care își câștiga imediat simpatia. Cu toate durerile ce le avea, era vesel și dispus oricând, știind să-și conserve și nutrească atât corpul cât și sufletul. Cu toate acestea a fost și aventuros; pe când se afla la liceu, a plecat cu o trupă de actori la Botoșani, jucând diferite roluri: pe Chiriță din Baba Hârca, pe Patinarul din „Florin și Florica" etc. Cânta frumos și improvizează cuplete de actualitate, făcându-le și muzică.

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman" Constanța

A urmat violoncelul, la conservator, mânuia foarte bine vioara, punea la pian tot ce auzea, iar la urmă a compus și un marș eroic, despre care se spune că a fost dat să se scrie pentru orchestră și care se crede că s'ar fi pierdut.

Reluându-și apoi cursurile se silește și câștigă tot ce perduse.

Vasile Conta un argumentator profund, neputând răbda cele petrecute în prezentul său, ia cuvântul în toate, ține discursuri, conferințe politice reușind în toate, câștigându-și dragostea și partizanii pe orice tărâm, nemaiținând seamă de durerile ce-i aducea vorbirea multă și hemoragia ce nu-l slăbea veșnic. Astfel ajunge deputat și apoi „Ministru de Instrucție".

Ține în acest timp niște discursuri răsunătoare. asupra modificări unor articole din Constituție, ia parte la proclamarea Regatului la anul 1881, redactează proectul de lege al învățământului etc. Apoi lovit de o boală, pleacă în Italia spre vindecare, de unde se întoarce și moare la 2. Aprilie 1882, numai în vârstă de 36 de ani, păstrându-i-se rămășițele și azi în cimitirul din Iași.

A trăit necăsătorit — proorocind — nevoind să nenorocească pe jumătatea ce-i se cuvenea, ca om competinte pe acest pământ. A trăit puțin și a produs mult, atingînd maxima: „Să trăești să dai maximul de produs cu minimul de sforțare" sau proverbul vechiu: „Puțin și bun".

Vasile Conta, este unul din cei mai idealiști oameni, din câți i-am avut până azi, geniu în filosofia sa, în descoperirea și mânuirea adevărului.

Operile sale: „Teoria Fatalismului" și „Onduiația Universală" au fost tipărite mai întâiu în franțuzește, de unde târziu sunt traduse și în românește. Astfel în modul acesta, filozoful român este clasat printre cei mai mari filozofi ai timpului, de dr. Ed. Reich în revista „Athaeneum" printre partizanii materialismului cât și ai pozitivismului lui „Auguste Conte" aducându-i laude, pentru erudiția adâncă și solidă, cunoscător desăvârșit al argumentelor date de către științele naturale și cele sociale, ajungând până la înălțimea mareluj Spemer.

In ziaristică a publicat articole politice la „Steaua Romîniei", apoi alte articole de acelaș caracter pe la „Viitorul Romîniei" și „Presă". A ținut apoi mai multe conferințe, prin care și-a câștigat toată stima ca unul dintre cei mai mari oratori, ținând audiția încordată tot timpul.

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman" Constanța

Acest, mare om al țării noastre, a cunoscut și a lucrat de toate. A lucrat versuri la început, de un lirism și colorit, cu imaginații de adevărat poet.

Ca artist al cugetării ne lasă un bazar întreg, de cugetări citând câteva din cele postume: „Poeți Moderni" în lipsa ideilor au căutat forma și-au găsit-o — E sonetul — formă matematică — în care tot ce vrei trebue să fie măsurat și cumpănit și pentru poeții de azi fiind o distracție și o plăcere. Iar în altă parte adaugă:

„Azi să scriu versuri la masa de lucru, cu dicționarul de ritme și de cuvinte... Poezia nu mai vorbește imaginației, să mângâie sufletele noastre, nu mai au un ideal ca pe timpul lui Byron, Leopardi și Heine".

Altă dată zice: „Sublimul nu poate fi atins decât în mintea genială a artistului, și după el nu se poate atinge într'o operă de artă: „căci ce-i sublim nu-i omenesc". Iar în alta ne vorbește astfel: „ca să descrii și să iubești natura, trebue ca tu mai întâi să fii amantul ei".

Precum vedem, acest generator „al renașterii filozofiei românești" merită să se scrie și să se vorbească despre el și despre viața și apera lui, trecând alături de „Eminescu și Alexandri", acolo unde și-a dat produsul vieței sale, până la ultima secundă și unde își păstrează și rămășițele trupești în vechiul și frumosul Iași, capitala Moldovei și primul focar cultural al țării noastre.

Omul din memoria căruia s'au hrănit atâtea suflete omenești ridicându-ne nu cu o treaptă ci cu două, trei deodată — cultura și civilizația Românească; împărtășind-o și făcând cunoscut la întreaga lume, rodul și produsul acestei țări, azi: „România Mare".

GR. IOANIȚIU

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman" Constanța

Sădiți dealurile și locurile râpoase cu salcâmi

Sădiți dealurile și locurile râpoase cu salcâmi care crește foarte repede și ușor, aproape pe fiecare pământ.

Ca să reușiți mai bine, faceți-vă o răsadniță de pui de salcâm, semănând sămânța lui, ca oricare sămânță, apoi la anul al doilea răsădiți puețiii acolo unde vroiți.

Salcâmul vă va da lemne de foc și de construcție, va întări dealurile și râpile, care de multe ori nu vă aduc nici un folos.

Să știți un lucru, că cu cât vor fi copaci mai mulți cu atât e mai bine, pentrucă copacii în timpul iernei, opresc zăpada și deci pământul va fi primăvara mai bogat în apă, iar semănăturile nu vor sta goale — să degere; apoi, în timpul verei, copacii răcoresc vremea, iar D-voastră veți avea unde să vă adăpostiți, când faceți amiază într'o zi din luna Iulie, când soarele te arde de-ți cojește pielea, deasemenea veți avea unde adăposti animalele, cari și ele au nevoie de umbră și adăpost.

Apoi, copacii răcorind vremea, atrag ploile, de aceea acolo unde sunt păduri, totdeauna plouă mai mult și dacă astăzi, plouă la noi mai puțin ca înainte, se datorește faptului că pădurile s'au tăiat, s'au împuținat și altele la loc nu s'au pus.

Malurile apelor plantați-le cu răchită.

Ing. agr. MARTA VASILIU Profesoară

Operațiunile cari au loc vara și toamna în apicultură

La jumătatea lui Iulie, în unele părți și mai târziu, după seceratul grâului în general, urmează încetarea marei recolte de miere și aceasta prin împuținarea florilor ce nasc și uscarea celor existente. Nectarul pe care-l mai pot găsi albinele este abia suficient — afară de cazuri rare — pentru trebuințele zilnice ale lor.

Primele semne în stupi sunt: vânătoarea trântorilor, inactivitatea albinelor ce stau pe pragul stupilor; scăderea vădită a puilor în celule.

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman" Constanța

In această epocă, este nemerit să recoltăm ceeace mai găsim în compartimentele de miere extrăgând atât fagurii cu miere cât şi aceia goi. In stupii sistematici americani, se va lua deadreptul întreg catul cu miere punând coperişul deasupra compartimentului imediat inferior. Aceiaşi operaţiune o vom face la stupii cu faguri fixi prevăzuţi cu calotă, va fi însă prudent a întârzia operaţiunea până în epoca revizuirei de toamnă a stupilor în care mai bine poate fi precizată cantitatea de miere de prisos. In stupii cu fagurii fixi cari sunt destinaţi a dispărea e bine a face numai decât transpunerea lor, reunindu-i cu alţi stupi, recoltând apoi în mod complect mierea şi ceara conţinută în ei.

In această ultimă recoltă de miere e nevoe să conservăm mare parte din fagurii cu miere pentru a ajuta familiile ce le vom găsi în lipsă la epoca revizuirei de toamnă.

Se întâmplă câte odată la sfârşitul recoltei în anii slabi că, vre-un stup găsindu-se lipsit de provizii fuge, lăsând stupul complect gol. Albinele pierd în asemenea cazuri afecţiunea ce au de obiceiu faţă de locuinţa lor şi o părăsesc din cauza foamei şi a disperării, căutând alt adăpost în o localitate chiar depărtată dar cu o floră mai întârziată pentru a-şi putea procura cele necesare pentru iarnă. In general adevărata cauză a acestei fapte este apicultorul care a săracit prea mult de miere stupii săi.

Când albinele încep vânătoarea contra trântorilor e bine să le ajutăm în această lucrare aplicând obişnuitele curse sau plăci de zinc prin care nu trec decât albinele lucrătoare. Tot aşa vom căuta a feri coloniile de fluturele de ceară care se înmulţeşte prea mult în acest timp, atacând mai cu seamă stupii cu numărul albinelor mai mare.

Reunirea stupilor slabi ori orfani de regină va fi bine venită în această epocă fie pentru ca albinelor să profite mai bine de ultimele resurse de nectar, fie pentru a fi scutit de îngrijirile de apărare contra inamicilor, etc.

Stupilor rustici (primitivi sau bădăroaie) le vom da cam aceleaşi îngrijiri ce dăm stupilor sistematici.

In vară vom ţine cont că albinele au mai multă nevoie de aer, deci le vom procura ventilaţiunea necesară. Vom avea de asemenea grijă de, a le procura apa trebuitoare şi vom

Biblioteca Judeţeană „Ioan N. Roman" Constanţa

veghea mai cu seamă la terminarea recoltei de pe câmp, să nu se ivească furtul între stupi.

De pe la jumătatea lui August, regina depune din ce în ce mai puține ouă, iar pe la finele lui Septembrie ouatul încetează. Prima lucrare de toamnă este *revizia generală* a stupilor, pentru a cunoaște puterea fiecărei colonii și cantitatea de provizii ce are.

Când găsim un stup orfan, trebuie, ori să-i dăm o regină, dacă avem regini de rezervă, ori să-l împreunăm cu altul.

In caz când unii stupi n'au hrană îndeajuns, iar alții au prea multă, se va lua de la aceștia din urmă câte o ramă sau două și se vor da celor în lipsă; pentru aceia se recomandă, că într'o stupină să fie numai stupi de acelaș sistem.

Dacă nu sunt rame de prisos, se va da numai decât sirop în cantități mari, 2—3 kgr. deodată și numai seara.

Intre 15 Septembrie și 15 Octombrie, se pregătesc stupii pentru iernat. Lucrarea aceasta e din cele mai importante, căci de ea atârnă reușita în primăvară.

SPERANȚA

Speranța este așteptarea cu încredere și siguranță dela Dumnezeu. Ea este tot așa de necesară pentru mântuirea omului ca și credința. Susține mult pe om în viață și ne face să așteptăm trai mai bun.

Speranța îndulcește amărăciunile vieții omului și-l face să rabde până la sfârșit pentru mântuire și să înfrunte toate necazurile spre a ajunge la limanul cel mult dorit și așteptat.

Speranță ca să aibă bune efecte, trebuie să fie tare și statornică, adică întotdeauna să sperăm cu tărie în bunătatea lui Dumnezeu, atât în nenorociri, norociri și necazuri. Speranța trebuie să fie posibilă adică să sperăm lucruri care se pot realiza.

Dacă n'am avea speranță în viitorul nostru, n'am lucra zilnic și cu statornicie pentru a ne asigura acest viitor.

De aceea speranța, este calea dreaptă și netedă pe care ne ducem sufletul spre mântuirea Dumnezeească.

Faur.

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman" Constanța

M. NEGRU: EUROPA ÎN SBOR

Raidul Continental al Avionului „ROMANIA-SFÂNTA-MARIA"

— Editura ziarului „Universul", Bucureşti —

FIGURI RARE

Ilustrul gazetei M. Negru

Volumul D-lui Negru poate fi privit din două puncte de vedere: literar şi din punct de vedere al mijlocului ce l'a creat. Să vorbim despre amândouă:

Deşi autorul, în „In Memoriam..." care ţine loc de prefaţă, mărturiseşte că nu este literatură ci, — dar să-l lăsăm pe autor: —*„cuprinde înfăţişarea unei mărturisiri de credinţă a mea, în aviaţia română, mărturisiri făcute pe cont propriu şi cu riscul propriei mele vieţi..."* este neadevărat.

In paginele acestea am savurat câteva ore de seară, o literatură parfumată şi plină de spirit sănătos, vrednică de stat alături de proza lui Delavrancea şi Caragiale.

Deşi uneori la cumpene grele, la trei mii de metri înălţime şi sub un frig nu prea mângâios, nu este aşa de uşor să-ţi vină inspiraţia pentru a scrie literatura, totuşi D-l M. Negru a scris-o, pentru că a simţit-o, pentru că a trăit-o, şi, nu inspirat de nu ştiu care muză, pe care, la o astfel de înălţime a uitat-o chiar şi d-sa.

Literatura d-lui Negru este spontană şi reală, scrisă după motive pipăite şi controlate, uneori, nu prea plăcut, sub vederea groazei. Cele mai mici amănunte ale raidului sunt redate în mod fidel, presărate cu mici aluzii şi humor. De cele mai multe ori găseşti în aceste *„note zilnice"*, bobârnacuri ascuţite la adresa indolenţii oficiale.

Din punct de vedere al mijlocului care a creat această lucrare, se poate spune mult.

Raidul, extrem de important, efectuat din iniţiativa inimosului român d-l Mihail Negru, ne-a făcut, în primul rând, atâta reclamă, cât nu a putut face în cinci ani, douăzeci de misionari propagandişti, trimişi în mod oficial şi cu mult sgomot. D-l Negru ne-a făcut ţara cunoscută în toată Europa, dar cunoscută ca o ţară de ispravă şi civilizată.

Şi, când te gândeşti, că a făcut-o netrimis de nimeni, pe rizicul său personal, cu *„avion*

Biblioteca Judeţeană „Ioan N. Roman" Constanţa

închiriat fără, nici o centimă de la Stat", însă cu tot felul de șicanii din partea anumitor interesați!... Cu toate acestea, constitue *„cea mai importantă realizare a aviației române, de când există ea"*.

„Plecarea celor trei aviatori, ca trei geambași", a dat mult de vorbit gurilor rele, dar cari au avut fericirea de a le-o închide prin realizarea scopului într'un mod atât de strălucit. Este o ispravă și un merit nemăsurat.

Volumul „Raidul continental al avionului *„România—Sfânta Maria"* poate fi citit de ori și cine, dar, mai ales, este recomandabil *„celor cari fac din interesul lor pentru aviație și pentru aviatorii români, doar subiecte de discursuri, la zile mari"*.

Cu această ocazie, ținem să mai aducem odată, mulțumirile noastre d-lui Mihail Negru, care în ziua de 26 Mai cor., înainte de a apare volumul despre care vorbim mai sus, a ținut o frumoasă conferință sub auspiciile asociațiunii noastre, despre acelaș subiect, conferință însoțită de minunate proiecțiuni luminoase luate din avion.

Volumul se găsește la ziarul „Universul" str. Brezoianu No. 9 București, și costă 50 lei.

JARGAKY LEOSSATOS

„România Mare"

In noianul de lucruri ce-ți mișcă sufletul, te oprești plin de duioasă emoțiune la vraful slovei, care a imprimat gândului putere nestrămutată, în lupta ce s'a încununat de succes. Această luptă — care a fost cea mai sfântă în opera de prefacere a idealului nostru — a fost călăuzită de lungul șir de lucruri ce s'au desprins din vârful peniței ce transporta în domeniul „nemuririlor" cugetele celor neastâmpărați în realizarea năzuințelor seculare.

Și te mișcă, îți tresaltă inima, când curiozitatea te îndeamnă să cercetezi pe cei vechi. Dobrogea, acest sfânt pământ românesc de pe malurile Mării Negre, a avut o prefacere și o luptă pe cât de acerbă, pe atât de rapidă. Mulți se numără între apostolii acestei mari opere. Noi ne vom opri asupra fiecăruia la această rubrică. Ceeace ne-au pus la dispoziție colecțiile sunt demni de remarcat. De aceia vom începe cu inimoasa

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman" Constanța

revistă „*România Mare*“ de sub conducerea d-lor *C. P Demetrescu şi Ioan M. Borcea*, care a apărut tot timpul războiului naţional. Dela prima privire ne oprim plini de admiraţiune la caracterul eminamente „*naţional*“ al publicaţiunii, în care s'a concentrat tot focul sacru patriotic al tuturor scriitoriilor cari în decursul timpurilor au condus torţa ce a luminat sufletele celor cari s'au stins în spasmul aureolei învingătoare, sub cutele drapelului care fâlfâie recunoscător şi glorios pe întinsul pământului sfânt al României întregite.

Acest caracter „naţional“ a îmbrăţişat îmbelşugatul produs al întregei gândiri şi tuturor vibraţiunilor româneşti ale nemuritorilor, Eminescu, Alexandri şi ale soborului „Junimei“.

Noi ne facem o datorie sfântă, să dăm exemplu generaţiei „Unirii“ pe toţi purtătorii de cuvânt, pe care valul cernit al uitării încearcă zadarnic să-i treacă în rândul celor de toate zilele, sub povara atmosferei materiale şi lipsei de recunoştinţă, ce însoţeşte criza de ideal a timpurilor noastre.

Numai atât şi este destul pentru a fi datori o veşnică recunoştinţă, luptătorilor, premergători. *Lt. F. A.*

DELA „ASTRA“

Luminătorii satelor

Asociaţia noastră îndeplindu-şi încă un punct din programul său privitor la propaganda culturală în massa poporului, s'a înzestrat cu un aparat cinematografic, pentru a rula prin satele Dobrogei, filme cu caracter educativ şi moral. Pentru aceasta ne-am adresat d-lor Învăţători — singurii sfătuitori ai sătenilor — spre a ne da o mână de ajutor în înfăptuirea scopului nostru sublim. Acest ajutor constă în a aduna populaţia sătească la şcoală în ziua şi la ora hotărâtă pentru rularea filmelor.

Ca atare, misionarii noştri s'au pornit pe muncă cu tot devotamentul.

Ei bine, în cele vre-o 25 de sate în care a poposit până

Biblioteca Judeţeană „Ioan N. Roman” Constanţa

acum cinematograful nostru, învățătorii, au răspuns în mod strălucit la apelul nostru.

Vom remarca pe cei mai buni sprijinitori ai noștri în speranța că, și cei cari au fost reținuți de diferite nevoi personale vor alerga să răspundă chemărei sacrificiului cultural, cu atât mai mult că, atât Revizoratul Școlar cu No. 6418 din 13 Septembrie a. c, cât și Prefectura de județ cu No. 7818 din 13 Septembrie a c, invită pe toți d-nii Invățători, Primari, Notari, Șefi de Posturi, etc, să dea tot sprijinul acțiunei noastre culturale, ca o datorie sfântă a oricărui patriot, pentru ridicarea la lumina învățăturei, a neamului nostru

Astfel, bătrânul dascăl din Agigea, d-l C A. Popescu, nu numai că a așteptat cu bucurie anunțarea sosirei noastre în sat, dar ne-a chiar invitat cu multă insistență cu adresa No. 117 din 14 Octombrie 1929 Intre pauze, d-l Popescu, ca adevărat bun român, a arătat sătenilor ce-a fost „Astra" în Ardeal, ce este la noi și ce scop are Așa acțiune să fie imitată de oricine

Nu mai puțin binevoitori au fost dascălii Popovici din Pazarlia, Stan din Ghelengic, Marcoiu și Stan din Dorobanț, soții Ungureanu din Casapchioi, iar din Techirghiol îi purtăm recunoștință negustorului N Belan, care cu multă amabilitate s'a pus la dispoziția misionarilor noștri

Acestor oameni și altor ca aceștia, asociațiunea „Astra" le va păstra o vie recunoștință pentru felul cum au știut să înțeleagă rostul culturii poporului.

Activitatea Despărțământului „Caliacra"

Din patrioticul imbold al d-lui Președinte al Despărțământului — d-l Colonel Stratulat — și al d-lui Colonel Costăchescu Comandantul Reg. 40 Infanterie, despărțământul și-a început activitate-ai intensă în vederea timpului de iarnă.

Până acum salutăm cu bucurie activitatea frumoasă a „Secției Corale" din Bazargic, iar în numărul viitor vom arăta pe larg activitatea despărțământului.

* In numărul viitor al revistei se va publica un concurs de programe de șezători la sate. Premiile vor consta din diplome și bani.

* D-nii Președinți ai filialelor „Astrei Dobrogene" pot comanda contra ramburs 400 lei, cărti pentru săteni în valoare de 500 lei, dela Biroul de desfacere al cărților din editura „Astra" Str. Memorandului No. 2 Cluj.

Costul volumelor variază între 3—6 lei buc.

* Despărțământul Constanța al „Astrei" aduce la cunoștința cercurilor sătești că la sediul său (Serviciul Sanitar al Portului;) are la dispoz.-ția cercurilor sătești cărți cu care pot înființa 20 începuturi de biblioteci, dotându-se fiecare cu câte 50 volume.

Cererile se pot adresa direct Despărțământului pentru distribuire.

* Insistăm în mod deosebit asupra rugămintei noastre de a se trimite de către filiale dările de seamă asupra activității dela înființare și până acum.

Aceste dări de seamă ne sunt absolut necesare la întocmirea volumului festiv ce se va distribui cu ocazia marei adunări generale ce va avea loc în curând.

Cu această ocazie dorim să nu scape bunei recunoștințe, nici o persoană care a binevoit, a sprijini înalta operă culturală a „Astrei".

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman" Constanța

POŞTA REDACŢIEI

* *Domnii abonaţi sunt cu insistenţă rugaţi a-ne trimite costul abonamentului.*

* Noua adresă a administraţiei este str. Calomfirescu No. 21.

* Toate reclamaţiunile relative la neprimirea exemplarelor se vor adresa redacţiei. Rugăm a se proceda astfel, căci orice svon relativ la neprimirea regulată a revistei este dăunător bunelor intenţiuni atât a cititorilor cât şi a redacţiei. Asemenea schimbările de adrese se vor comunica redacţiei, prin o carte poştală.

* Pentru evitarea greşitei îndrumări a corespondenţei rugăm de a se precis Str. Calomfirescu No. 21.

* Suntem informaţi că în curând, din iniţiativa d-lui D. Stoicescu, magistrat şi scriitor, îşi va deschide porţile, vechiul locaş de cultură „Academia Populară" fondată de d-l C. Mureşeanu şi dispărutul Bucur Constantinescu.

* La expoziţia internaţională din Barcelona (Spania) D-na Alexandrina Melisopol-Rotica, a obţinut premiul I cu medalie de aur pentru ţesăturile de scoarţe naţionale ce le-a expus în pavilionul românesc de sub conducerea d-lui Tzigara Samurcas.

Cele mai călduroase felicitări distinsei premiate.

* Începând cu numărul de Ianuarie 1930 revista noastră va suferi serioase îmbunătăţiri technice şi redacţionale.

* In numărul viitor vom publica o serie de recenzii a volumelor ilustrului profesor C. Mureşeanu.

* Din lipsă de spaţiu, continuarea conferinţei „Un geniu din lumea industrială" al d-lui Profesor Aurel Alexandrescu, o vom face în numărul viitor.

* Redacţia şi Administraţia revistei noastre s'a mutat în strada Calomfirescu No. 21. Toată corespondenţa se va adresa la această adresă.

* Toate sumele pentru abonamente se vor vărsa numai la adresa redactorului nostru d-l Locotenent Filip Aurel care este şi unicul administrator al revistei.

Biblioteca Judeţeană „Ioan N. Roman" Constanţa

Abonamentele de încurajare se vor anunța la o rubrică specială.

Cărțile și publicațiunile trimise revistei, vor fi recenzate și anunțate.

MANUSCRISELE NEPUBLICATE NU SE INAPOIAZĂ

Redacția: Filip Aurel, Constanța str. Calomfirescu No. 21

ABONAMENTE ANUALE:

Pentru instituții și societăți . . . Lei 500
Pentru particulari . . . . . Lei 300
De încurajare (benevol) . . . . Lei 500
Pentru studenți și elevi . . . . Lei 150
Pentru membrii „Astrei" . . . Lei 200

ABONAMENTE LUNARE:

Pe șease luni . . . . . Lei 150
Pe trei luni . . . . . Lei 75

Toată corespondența se va trimite pe adresa redacției

Str. Calomfirescu No. 21

Institut de Arte Grafice „*Dobrogea Jună*" Constanța

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman" Constanța